

Ὡς γνωστόν εἶχον ἐπιβληθῆ μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους διάφοροι ἀπαγορεύσεις δικαιοπραξιῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων. Βραδύτερον δὲ ἐγένοντο καὶ μεσεγγυήσεις τῶν ἐχθρικών καὶ τῶν μουσουλμανικῶν περιουσιῶν καὶ ἐπομένως, καὶ ἐνεκὰ τοῦ λόγου τούτου ἀπηγορεύετο πᾶσα δικαιοπραξία ἐπὶ τῶν τοιούτων κατεσχημένων περιουσιῶν. Παρὰ ταῦτα συνωμολογήθησαν ἔκτοτε δικαιοπραξίαι τινὲς ἐπὶ ἀκινήτων, ἰδίᾳ μικρῶν, ὑπὸ διαφόρους μορφάς, καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς αὐτὰ πολλοὶ ἐντόπιοι, οἱ ὁποῖοι καὶ τὰ νέμονται καὶ θεωροῦν ὅτι εἶναι ἰδικὰ τῶν. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ πολλὰ δικαιοπραξία εἰκονικά, γεγόμενα ἰδίᾳ μετὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς. Δι' ἐνός Νομ. Διατάγματος τῆς Ἐπαναστ. Κυβερνήσεως ἐπετράπη γενικῶς ἡ κύρωσις τοιούτων ἀκύρων δικαιοπραξιῶν μετὰ ὀρισμένην διαδικασίαν ἐξακριβώσεως τῆς σοβαρότητος ἢ εἰκονικότητος τῶν τίτλων, ἧτις βεβαίως εἶναι δυσχερής. Ἄλλ' ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἀκυροὶ αὐταὶ δικαιοπραξίαι ἐπὶ μουσουλμανικῶν ἀνταλλάξιμων κτημάτων, δύνανται νὰ κυρωθῶν πλέον μετὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς. Ἐκ τῆς ἐκχερομένης ταύτης προέκυψαν πολλὰ προστριβαὶ μετὰ τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν προσφύγων ἐπιζήμιοι διὰ τὰς μεταξὺ τῶν σχέσεις.

Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῆ ὅπως ἢ ἄλλως. Νομίζω ὅτι θὰ ἔχετε ἤδη τὴν στατιστικὴν τῶν κτημάτων τούτων ἢν εἶχα διατάξει, εἰαν ἤμην Ὑπουργός νὰ γίνῃ, συμφώνως πρὸς τὰ συμπεράσματα μιᾶς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν μοι εἶχετε κάμει τὴν τιμὴν, κ. Ὑπουργέ, νὰ ἀποτελέσῃτε μέλος.

Καθόσον ἐνθυμοῦμαι, πρόκειται κυρίως περὶ μικροκτημάτων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν. Βεβαίως γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ κυρωθῶν αἱ συμβάσεις αὐταὶ κατόπιν τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς ἀπ' ἐνός, ἐξ ἄλλου δὲ ἔχομεν καὶ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάνης, ἡ ὁποία μᾶς ἐπιβάλλει τὴν ἀπόδοσιν τῶν κτημάτων τῶν Τούρκων ὑπήκων εἰς τοὺς ἰσλαμικούς. Ἄν αἱ δικαιοπραξίαι αὐταὶ, αἱ ὁποῖαι ἐπετράπη διὰ τοῦ εἰρημένου διατάγματος τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως νὰ κυρωθῶν, μείνουν ἄνευ κύρωσεως θὰ προκύψῃ τοῦτο, ὅτι ὁ Μουσουλμᾶνος, ὁ ὁποῖος τυχὸν συνωμολόγησε μίαν σοβαρὰν σύμβασιν μετὰ τὸν Ἕλληνα Μακεδόνα, λαβὼν τὸ τίμημα ἐκ τῆς τοιαύτης συμβάσεως, ἤδη θὰ λάβῃ νέον τίμημα διὰ τῆς ἀποτιμῆσεως, ἂν εἶναι ἀνταλλάξιμος, εἰς βάρος φυσικὰ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ. ἢ θὰ ἀποκλήσῃ ὀλόκληρον τὸ πωληθέν κτήμα του, ἂν εἶναι Τούρκος ὑπήκος. Ἐπομένως αὐτὰ τὰ ζητήματα βεβαίως εἶναι λεπτὰ καὶ θὰ πρέπει νὰ σταθμισθῶσι πολὺ πρὶν δοθῆ ἢ λύσις. Οὐχ ἦττον ὁμως ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ ληφθῆ ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῶν προσφύγων καὶ τῶν ἰθαγενῶν.

ΠΟΙΑΙ ΝΑ ΚΥΡΩΘΟΥΝ

Εὐτυχῶς δὲ δὲν ὑπάρχει καὶ ἀνάγκη νομοθετικῶν μέτρων, διότι τὸ κείμενον νομοθετικὸν διάταγμα ἀρκεῖ διὰ τὰς κυρώσεις. Ἄλλὰ καὶ ἂν δὲν γίνῃ κύρωσις τοῦ δικαιώματος ὡς ἐμπραγμάτου, ἀναδρομικῶς, θὰ ἠδύνατο, διὰ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς γενομένης συμβάσεως, νὰ κρατηθῆ ἀπὸ

τὸν ἀνταλλάξιμον μουσουλμᾶνον τὸ ληφθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἀντάλλαγμα, ἐλαττωμένης τῆς πιστώσεώς του ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς. Ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ θέσῃ ὀρισμένους κανόνας τοὺς ὁποῖους καὶ νὰ τηρήσῃ γενικῶς. Νὰ εἴπῃ λ. χ. ἐν πρώτοις ὅτι δὲν ἐγκρίνει παρὰ μόνον τὰς συναφθείσας συμβάσεις πρὸ τῆς συνθήκης τῆς ἀνταλλαγῆς. Βεβαίως τὰς μετὰ τὴν συνθήκην συναφθείσας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ κυρωθῆ τις, διότι αὐταὶ θὰ ἐγένοντο πρὸς περιγραφὴν τῆς προσφυγικῆς ομάδος.

Εἰς Πληρεξούσιος. Ἀγοραπωλησίαι, ὄχι μισθώσεις.

Α. Μυλωνάς. Ἀγοραπωλησίαι. Λοιπὸν ἰδοῦ ἕνα χρονικὸν ὄριον διὰ τὴν κύρωσιν. Πρὸς τούτοις νὰ μὴ κυρωθῶν εἰ μὴ αἱ συμβάσεις αἱ ἀφορώσαι μικροκτήματα καὶ δὴ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐτῶν καλλιεργοῦνται ἢ κατέχονται ἀπὸ τοὺς κύρους ἀποκτήσαντας.

Εἰς πληρεξούσιος. Καὶ διὰ δημοσίου ἐγγράφου πρέπει νὰ ἔχη ἢ γίνῃ σύμβασις.

Α. Μυλωνάς. Βεβαίως διὰ δημοσίου ἐγγράφου ὑπὸ διαφόρους τύπους, ἢ μὲ βεβαίαν πιντως χρονολογίαν. Δὲν θέλω νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας.

Γιὰ μούζης. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας ὑπῆρχε σύμβασις τοιαύτη ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ δὴ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου Ἐλασσῶνος. Τὰς ἀγορὰς δὲ τὰς ἔχει κάμει τὸ Προξενεῖον, διότι τότε δὲν ὑπῆρχε οὔτε Εἰρηνοδικεῖον οὔτε συμβολαιογραφεῖον.

Α. Μυλωνάς. Γνωρίζω ὅτι εἶναι ποικίλλαι συμβάσεις.

Γιὰ μούζης. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ὅλα τὰ ἀγορασθέντα ἔχουσιν ἀγορασθῆ ὑπὸ τύπον μισθώσεων;

Α. Μυλωνάς. Τότε πρόκειται περὶ εἰκονικῆς μισθώσεως καλυπτύσεως πώλησιν, εἶνε νομικὸν ζήτημα. Ἐγὼ ἀπλῶς ὑπομιμνήσκω ὅτι πρέπει νὰ δοθῆ λύσις.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ. ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 1)5.

Ἐν ἄλλο ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἶναι γενικοὶ τινες νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ χαρακτηρισθῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης ἢ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, ὡς μέτρα πολεμικὰ καὶ ἐπομένως ἢ ἐνέργειά των νὰ ἀτονίσῃ.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἤδη ἀγροτικοῦ νόμου, ἀπὸ τῶν διαταγμάτων τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως τῆς Θεσσαλονίκης, ὄρισθη ὅτι αἱ γαῖαι τῆς ὑπαίθρου χώρας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἡπείρῳ, τῆς κατηγορίας Ἐρεζῆ-Ἐμιριε περιέρχονται εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τῶν κατόχων κατὰ τὰ 4)5, τοῦ 1)5 ἀποκτωμένου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

Κόρακας. Αὐτὸ εἶνε καθαρὰ δήμευσις.

Μυλωνάς. Οὐδαμῶς. Πρόκειται περὶ τετελεσμένου ἄλλως τε

γεγονότος, πρόκειται περί ιδιοκτησίας τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ 1)ῷ καθ' ἑλλην, τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἠπειρον τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν, τῶν δασῶν καὶ ἄλλης τῆς ὑπαίθρου χώρας. Φωντάξεσθε ὅτι θὰ εὑρεθῇ Κυβέρνησις, ἢ ὁποία διὰ τὸν ἕνα ἢ διὰ τὸν ἄλλον λόγον, θὰ ἠδύνατο νὰ παραιτηθῇ τοιοῦτων κεκτημένων δικαιωμάτων; Ἐγὼ δὲν τὸ φαντάζομαι.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅπως ὑπεστηρίχθη ἀβασίμως ἀπὸ μιᾶς πλευρᾶς, ὅτι δῆθεν τὸ μέτρον τοῦτο πρέπει νὰ ἀρθῇ κατόπιν τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης. Ἡ μὲν συνθήκη τῆς Λωζάνης ῥητῶς λέγει, ὅτι πάντα τὰ μέτρα τὰ ἐξαιρετικά καὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου, ὅπως εἶναι αἱ μεσεγγυήσεις καὶ ἔλαι αἱ ἄλλαι κρατικαὶ διαχειρίσεις, αἴρονται, τὰ μέτρα δηλ. τὰ ἀφορώντα ἐχθρικοὺς ὑπηκόους, ἢ καὶ Ἑλληνας, ἀλλ' Ὁθωμανοὺς τὸ γένος. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ γράμματός προκύπτει, ὅτι ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης δὲν ἀφορᾷ γενικὸν νόμον στρεφόμενον τὸσον κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ὅσον καὶ κατὰ τῶν Ὁθωμανῶν. Σημειώσατε ὅτι διὰ τῆς διαφορητικῆς λύσεως θὰ μᾶς ἐξήτουν οἱ ἀναχωροῦντες Ὁθωμανοὶ καὶ τὸ 1)ῷ τῶν εἰσοδημάτων ἔλων αὐτῶν τῶν ἐτῶν, διότι κακῶς δῆθεν τὸ Κράτος τὰ εἰσέπραξε, ὡς προκείμενον περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διοικηθέντων κτημάτων, καὶ τὸ πέμπτον τῆς γῆς!

Ἡ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Φρονῶ ὅτι ὁ αὐτὸς λόγος ὑπάρχει, τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς γενικοῦ μέτρον, καὶ διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, διότι καὶ δι' αὐτὸν ὑπεστηρίχθη, ὅτι αἱ γένόμεναι ἀπαλλοτριώσεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδώσουν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ γενικοῦ νόμου, ἀλλὰ θὰ γίνῃ νέα ἐκτίμησις, διότι τοῦτο δῆθεν ὀρίζει ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης. Ἀπὸ τὸ ἄρθρον βῷ οὐδαμῶς προκύπτει τοῦτο, διότι ῥητῶς ὁμιλεῖ περὶ ἐξαιρετικῶν μέτρων ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου κατὰ τῶν ἐμπολέμων, ἐπομένως ὁ γενικὸς ἀγροτικὸς νόμος, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ ὄχι μόνον τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε κυρίως τὴν Θεσσαλίαν, καὶ τοῦ ὁποῖου τὰς συνεπείας ὑπέστησαν οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐξαιρετικὸν μέτρον ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου εἰδικῶς διὰ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ γίνῃ νέα ἀποτίμησις;

Ἡ συνθήκη λοιπὸν τῆς Λωζάνης εἶναι σαφεστάτη. Καὶ ἡ 9η Διήλωσις, ἐν παραρτήματι αὐτῆς, ἐπίσης ἐπαναλαμβάνει τὴν φράσιν, ὅτι πρόκειται περὶ μέτρων πολεμικῶν. Ἐκεῖ ὅπου ἡμπορεῖ νὰ γεννηθῇ κάποια ἀμφιβολία εἶναι ἐκ τῆς φρασεολογίας τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, ὄχι ὅμως εὐλόγως κατ' ἐμέ, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν, ὅτι ἡ σύμβασις τῆς ἀνταλλαγῆς εἶναι παράρτημα τῆς ἄλλης τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης, δὲν εἶναι δυνατόν μεμονωμένως νὰ ἐρμηνευθῇ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἔλον τὸν εἰρμὸν τὸν διέποντα τὸ ἀπαύγασμα τῆς Διασκέψεως τῆς Λωζάνης καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῶμεν ὅτι εἰς τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπεκράτησαν ἀντίθετοι ἀρχαί.

Ἄρτεμιάδης. Τὸ ζήτημα ἐλύθη ἐναντίον μας.
Α. Μυλωνᾶς. Κακῶς καὶ πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν.

Ο ΑΥΤΟΥΣΙΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

Ἐπίσης νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ εἰς ἄλλην ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὑπάρχει ἐσωτερικὸς νόμος δημοσίας τάξεως, ὁ ὁποῖος ἀπαγορεύει τὴν ἐξαγωγήν αὐτοῦσιου χρυσοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὡς καὶ τὰς συναλλαγὰς μὲ αὐτούσιον χρυσόν. Πῶς εἶναι δυνατόν ἐπὶ τῆς βάσει ἐνὸς ἄρθρου τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, τὸ ὁποῖον ὀρίζει ὅτι ὑπάρχει ἐλευθερία νὰ συναποκομίσωσιν τὴν κινητὴν των περιουσίαν οἱ ἀνταλλάξιμοι, νὰ δοθῇ ἡ ἐρμηνεία ὅτι περιλαμβάνεται καὶ ὁ αὐτούσιος χρυσός;

Ἰασωνίδης. Εἰς τὴν Ὁθωμανικὴν Τράπεζαν ἐν Κερασσοῦντι συνέθη τὸ ἔξῃ: Ἐνας Ἕλληνας εἶχε ἕνα βραχιόλι, τὸ ὁποῖον εἶχε ἐπάνω δέκα λίρας Τουρκίας. Ἡ Ὁθωμανικὴ Τράπεζα ἀπέκτησε τὰς λίρας καὶ τοῦ ἔδωκε χαρτί.

Ἄρτεμιάδης. Καὶ τὰ στρώματα ἀκόμη τοῦ κόσμου τὰ ἐκράτησαν μὲ τὴν ὑπόψιν ὅτι περιέχουν χρυσόν. Ἐδῶ ὑπάρχει ἀπόφασις καθ' ἣν δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰ κρατικὰ ὄργανα νὰ προβαίνουσι εἰς οἰανδήποτε σωματικὴν ἔρευναν καὶ αὐτὸ ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἀπόφασις ἐμπιστευτικῆς φύσεως.

Α. Μυλωνᾶς. Πρέπει λοιπὸν, κύριοι, νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀκριβῶς ἐνισχυόμενοι ἀπὸ τὴν γενομένην ἀπαγόρευσιν ἐξαγωγῆς ἐκ Τουρκίας ὄχι μόνον λιρῶν εἰς χρυσόν, ἀλλὰ οἰωνδῆποτε ἀντικειμένον χρυσοῦ. Ὁ νόμος δὲ οὗτος τῆς ἀπαγορεύσεως ἔχει βαθυτέραν σημασίαν καὶ ἔλα τὰ Κράτη προέβησαν εἰς τοιαῦτα μέτρα, διότι ἂν διέρρηεν ὁ χρυσὸς ἐκ τῆς χώρας θὰ ὑφίσταντο διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος μεγαλειτέρας καὶ δὲν θὰ ἦτο εὐχερὲς νὰ εἰσερεύσῃ εἰς τὰ ταμεία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ μέλλον. Κατὰ τὰς πληροφορίας δὲ τὰς ὁποίας ἔχω, ἔλοι οἱ Μουσουλμᾶνοι τῆς Τουρκίας εἶχον πλουσιώτατα κομποδέματα ἀπὸ χρυσᾶς τουρκικᾶς λίρας. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ παρονυχίδος, ἀλλὰ περὶ ἐξαγωγῆς κολλοσιαίου ποσοῦ χρυσοῦ. Δαμβάνω δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐνῶ ἡμεῖς τὸσον συμβιβάστικῶς καὶ νομιμοφρόνως συζητοῦμεν, ἂν τοιαύτης φύσεως περιουσιακὰ ἀντικείμενα πρέπει νὰ ἀφαροῦν τὰς περιουσίας Μουσουλμάνων, τι πράττουσι ἐν Τουρκίᾳ;

Ἡ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Ἐν Τουρκίᾳ ὑπάρχει δολόκληρος νομοθεσία ἤδη πρὸ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς περὶ μεσεγγυήσεως τῶν ἐγκαταλειπομένων περιουσιῶν. Νομίζετε ὅτι κατόπιν τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης καὶ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, ἢ ὁποία ὀρίζει ὅτι πρέπει νὰ ἀρθοῦν τὰ πολεμικὰ

ταῦτα μέτρα, ἤρεν ἡ Τουρκία τὴν νομοθεσίαν ταύτην: "Ὅχι μόνον δὲν τὴν ἤρεν ἀλλὰ διέπραξε καὶ τοῦτο, ἐξέδωκε νεώτερον νόμον κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1923 ὁ ὁποῖος καθιστᾷ ὀριμυτέρας τὰς διατάξεις εἰς βάρος τῶν ἡμετέρων.

Ἐπομένως, ὅταν ἔχωμεν τοιαύτην διαγωγὴν ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας ἢ ἀ συζητῶμεν ἡμεῖς, ἂν εἶναι ἐσωτερικὸς ἢ ὄχι ὁ τάδε νόμος:

Πρέπει δὲ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νὰ συστηθῇ εἰς τοὺς διαπραγματευομένους μὲ τὴν Τουρκίαν, ὅπως ἄρουν τὸ ταχύτερον τὸν τοιοῦτον νόμον τῆς μεσεγγυήσεως τῶν ἐγκαταλειπομένων περιουσιῶν, διότι ἐξακολουθεῖ νὰ ἐφαρμόζεται. Τοῦτο δὲ ἀντίκειται ῥητῶς εἰς τὴν σύμβασιν περὶ ἀνταλλαγῆς.

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ.

Ρέντης. (Υπουργ. Ἑξωτ.) Ἐν σχέσει μὲ τὸν χρυσὸν ἐρωτῶ, εἶχε γίνῃ καμμιά προσπάθεια ἐκ μέρους σας ὡς Υπουργοῦ:

Μυλωνάς. Ἐκ μέρους μου ἀτομικῶς ὄχι.

Ρέντης. Ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὴν ἐποίαν ἀνήκετε;

Μυλωνάς. Ὅχι ἀκόμη τότε.

Μπακάλμπασης. Τὸ ζήτημα τοῦ χρυσοῦ εἶναι ζήτημα πολὺ παλαιόν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἔχει ληφθῆ καὶ ἀπόφασις τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, διότι αἱ ὑποεπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν ὅπως ἐπιτηρήσουν τὴν ἀναχώρησιν τῶν Τούρκων, ἐνθυμοῦμαι τότε ὡς ἀπλοῦς πολίτης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Πρινοίας, ἤλθον καὶ ἐδήλωσάν ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀπαγόρευσις ἐξαγωγῆς χρυσοῦ, δυστυχῶς ὁμως παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς εἰς τὰς ὁποίας προέβην ἐν Μιτυλήνῃ, ὅτε ἀνεχώρουν οἱ μουσουλμάνοι, δὲν κατορθώσαμεν νὰ ἀνεύρωμεν χρυσόν, διότι ὁ καθείς ἀπὸ αὐτοῦ δὲν ἐφειγεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὅπως ἐφυγαν οἱ ἰδιοὶ μας ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσίαν, ἀλλὰ ἐφυγε ὁ καθείς μὲ 15 καὶ 20 μπαρῶλα. Ἐνα δὲ τοσοῦν 1000 καὶ 2000 λιρῶν εὐκόλως κρύβεται. Ἐπομένως εὐρέθησαν πρὸ πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου. Ὑπεδαλον τότε εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπὴν τὸ τοιοῦτον καὶ ἐλήφθη κατόπιν ἴσως ἡ ἀπόφασις.

Ἀρτεμιάδης. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις εὐθὺς ἅμα τῇ ἀποδιδοίσει τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ προέβη εἰς σχετικὰς ἐρεῦνας.

Μπακάλμπασης. Δὲν αὐτοὶ εἶχον μόνον τὸ σαρκίον, ἐνῶ οἱ μουσουλμάνοι ἐφευγον μὲ ὀλόκληρα ἔμπορεύματα.

Μανουηλίδης. Ἐν τούτοις εὐρέθησαν καὶ ἀπεδέθησαν αὐτοῦσια κομποδέματα. Ἀλλὰ ἂν εἶναι ἀπόφασις, κακῶς ἐλήφθη. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναθεωρηθῇ;

Παπαναστασίου. Ναι, ἀλλὰ θυμῶ νὰ σας εἶπω ὅτι ἔχομεν πολλὰς ἀποφάσεις νὰ ἀναθεωρήσωμεν. Το ζήτημα εἶναι τοῦτο. Ἄν ὁ χρυσὸς θέλει θεωρηθῇ κινητὸν πρᾶγμα ἢ χρῆμα.

Καφαντάρης. Περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Ἄν ὁ νόμος περὶ ἀπαγο-

ρεύσεως ἐξαγωγῆς αἰτουσίου χρυσοῦ θεωρεῖται καταργηθεὶς διὰ τῆς διατάξεως τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει τὴν ἐξαγωγὴν κινητῶν πραγμάτων, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἀναθεωρήσεως.

Παπαναστασίου. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία.

Καφαντάρης. Εἶπατε ὅτι δὲν προφθάνετε νὰ ζητήσετε τὴν ἀναθεώρησιν προγενεστέρων ἀποφάσεων. Σὰς ἐρωτῶ, ἔχετε τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ χρυσοῦ εἶναι ἀπηγορευμένη; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλετε νὰ προβῆτε εἰς ἀναθεώρησιν. Ἄν ὁμως ἔχετε τὴν γνώμην τὴν ἀντίθετον, τότε δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἀναθεωρήσεως.

Παπαναστασίου. Εἶναι ζήτημα ἐρμηνείας.

Καφαντάρης. Ποῖαν ἐρμηνείαν δίδετε σεις; Σὰς ἐρωτῶ.

Παπαναστασίου. Ἐγὼ σας λέγω ὅτι δύναται νὰ συντρέχη περίπτωσις ἀναθεωρήσεως.

Καφαντάρης. Σὰς ἐρωτῶ ἂν κατὰ τὴν ἀντίληψίν σας συντρέχη

Παπαναστασίου. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ναί!

Καφαντάρης. Τίς ὀφείλει νὰ προβῆτε.

Παπαναστασίου. Εἶναι ζήτημα τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς νὰ δεχθῇ τὴν ἀντίληψίν μου.

Καφαντάρης. Σεις προέβητε εἰς διχόνημα;

Παπαναστασίου. Σὰς λέγω ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ μόνον ἡ λύσις τοῦ ζητήματος.

Καφαντάρης. Ἐγὼ σας ἐρωτῶ τὴν ἀντίληψίν σας.

Παπαναστασίου. Σὰς λέγω, ναί!

Η ΧΡΕΩΣΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΩΝ.

Α. Μυλωνάς. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται δύο λογαριασμοί. Ἀφ' ἑνὸς θὰ γίνεται ἡ χρέωσις τοῦ ἐγκαθισταμένου πρόσφυγος διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ κλήρου του, καὶ τὴν ἀξίαν τῶν χορηγουμένων εἰς αὐτὸν ἐφοδίων ἐξ ἄλλου θὰ ὑπάρξῃ ἡ πίστωσις διὰ τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποῖαν θὰ δικαιωθῶν νὰ λάβουν ὡς ἐγκαταλείψαντες περιουσίαν εἰς τὴν Τουρκίαν.

Δὲν δυνάμεθα δὲ ἀνευ κινδύνων τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους, νὰ προβῶμεν κατ' εἰκασίαν ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὴν συμφηρισμὸν τῶν δύο τούτων ἀπαιτήσεων. Ἐπιβάλλεται ὅπως οἱ ἐγκαθισταμένοι πρόσφυγος, καὶ πρὸς εἰς τοῦτο νὰ συντελέσωσι οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, ἐπιβάλλεται ὅπως καταβάλλωσι τὰς χρεωλυτικὰς δόσεις εἰς τὸ ταμεῖον τῶν ἀρμόδιων, ἢ γίνῃ δὲ ἡ ἐξακρίθωσις βραδύτερον τῶν ἀπαιτήσεων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ γίνῃ ὁ συμφηρισμὸς ἢ καὶ ἡ ἀνάληψις τῶν καταβληθέντων. Δὲν ἐννοῶ ὅτι ὁ πρόσφυξ πρέπει νὰ πληρώσῃ ἐκ τοῦ ἰστέρηματός του, διότι τοῦτο θὲν ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ ζητήσῃ κανείς, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε ὁ πρόσφυξ, ὅταν θὰ ἀρχίσῃ νὰ παράγῃ ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας του, νὰ καταθέτῃ τὴν ἀπαιτουμένην χρεωλυτικὴν δόσιν.

διότι διαφορετικὰ θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον, ὥστε νὰ εἶνε ἀδύνατον ν' ἀνταποκριθῆ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανείου, καὶ νὰ ἐφαρμοσθῆ ὁ ὅρος ἐκεῖνος τοῦ δανείου, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συμπληρώσῃ τὸ κράτος ἐκ τῶν ἰδίων πόρων ὅλα τὰ ἔλλείμματα τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου.

Γ. Καφαντάρης. Θὰ ἠυχόμην ὥστε ἡ ἐκκαθάρισις νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον. Θὰ ἐφαρμοσθῆ αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγετε, ἀλλὰ δυστυχῶς θ' ἀργήσῃ.

Α. Μυλωνᾶς. Ἐπανλαμβάνω, οἱ πρόσφυγες δὲν πρέπει νὰ πληρώσουν ἐκ τοῦ ὑστερήματος, πρέπει νὰ τοῖς διδῆται προθεσμία ἀνάλογος, ὥστε νὰ ἔχουν καὶ πλεόνασμα ἐκ τῆς ἐργασίας των. Ἐκ τοῦ πλεονάσματος δὲ τούτου προσωρινῶς πρέπει νὰ ἀποδίδουν χάριν τῆς ἐξυπηρέτησεως τοῦ δανείου ἓν μικρὸν ποσοστὸν, καὶ ὁ συμφητισμὸς θὰ ἐπέλθῃ βραδύτερον.

Βεβαίως ἐὰν τοῦτο εἶνε δυνατόν ταχέως καὶ εὐκολώτερον νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, δυσκολώτερον εἶνε νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν ἀστῶν, ἐφ' ὅσον ὅμως εἶνε δυνατόν, καὶ οἱ ἀστικοὶ πρόσφυγες πρέπει νὰ πληρώσωσι ἐκ τῆς ἐργασίας των προσωρινῶς. Τοῦτο εἶνε ζήτημα ἐξακριβώσεως καὶ ἐλέγχου τῆς καταστάσεως τῶν Βεβαίως τοῦτα λεγόμενα δὲν εἶναι πολὺ δημοτικὸν καὶ δὲν κολακεύει τοὺς πρόσφυγας, ἀλλ' εἶναι μία ἀλήθεια καὶ πρέπει νὰ τονισθῆ.

Η ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΩΝ.

Μία ἐκ τῶν κυρίων ἔρων ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι πρέπει ν' ἀρχίσουν πρὸς ἀπασχόλησιν προσφυγικῶν χειρῶν, πρέπει νὰ εἶναι τὰ ὑδραυλικά ἔργα, ἀποξηράνσεως ἰδίων τῶν ἐλῶν, πρὸς χάριν καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν προσφύγων, οἱ ὁποῖοι κατατρῶνται εἰς πολλὰ μέρη καὶ ἀποθνήσκουν ἀπὸ τοὺς ἐλώδεις πυρετοὺς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόδοσιν γαιῶν καλλιεργησίμων διὰ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἐλῶν.

Κατετέθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νομοσχέδιον περὶ ἐκτελέσεως μεγάλων ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Μακεδονίᾳ κυρίως καὶ ἐλπίζω διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὡς θὰ εἶναι δυνατόν νὰ τροποποιηθῆ, νὰ τεθῶν αἱ βάσεις ἐκτελέσεως ἔργων δι' ἐταιρειῶν. Ὡς θέλω δὲ ἀναπτύξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, νομίζω ὅτι ἡ ἐκτέλεσις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ὄχι δι' αὐτεπιστοχίας κρατικῆς, οὔτε καὶ διὰ ἐργολαβιῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κράτους, ἀλλὰ διὰ παραχωρήσεων πρὸς ἐταιρείας δι' ἴδιον αὐτῶν λ)σμὸν.

Αἱ ἐταιρεῖαι μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀποξηρανομένων γαιῶν πρὸς ἴδιαν ἐκμετάλλευσιν, θὰ προβοῦν δραστηρίως εἰς τὸ ἔργον των. Διότι μὴ λησμονῶμεν, ὅτι τοιαῦτα ἔργα ἀπαιτοῦν μεγάλας δαπάνας καὶ τὰ δημόσια χρήματα σπανίζουσι. Ἄς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ παράδειγμα τῆς Κωπαίδος. Ἄνευ κρατικῆς δαπάνης ἀπεξηράνθη μία

ὀλόκληρος λίμνη. Βεβαίως ὑπῆρχον καὶ τινα μειονεκτήματα εἰς τὴν σύμβασιν ἐκείνην, ἀλλὰ κατ' ἀρχὴν ἦτο ἀξιέπαινον τὸ μέτρον. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης δύνανται ν' ἀπασχοληθοῦν πολλοὶ πρόσφυγες καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθοῦν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπεκράτησεν τὸ σύστημα τοῦτο καὶ ἀπεξηράνθησαν μεγάλαι ἐκτάσεις, εἰς ἀντάλλαγμα δὲ τὸ Δημόσιον παρέσχε τὴν γῆν εἰς μακρὰν ἐκμετάλλευσιν, ὡς καὶ φορολογικὰς ἀτελείας.

ΤΟ ΚΟΛΟΣΣΙΑΙΟΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κύριοι συναισθηθένεθα πάντες ὅτι τὸ προσφυγικὸν πρόβλημα εἶναι κολοσσιαῖον, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος συνεπείᾳ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἠύξησεν ἀποτόμως κατὰ τὸ 1)5, τοῦτο δὲ δὲν συνέβη εἰς οὐδὲν ἄλλο κράτος.

Ἡ τοιαύτη αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ἀνέτρεψε τοὺς ὅρους τῆς καταναλώσεως καὶ ἐπεβάρυνε τὰ δημόσια οἰκονομικὰ, μᾶς εὔρε δὲ ἀνεπίμους εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῆς τῆς συμφορᾶς. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἀναμένωμεν ταχέως τὴν πλήρη ἐπίλυσιν τοῦ ὅλου προβλήματος, ἀλλὰ πρέπει τοῦλάχιστον νὰ προβαίνωμεν, μὲ φειδῶ εὐκόλων ὑποσχέσεων, ταχέως, συστηματικῶς καὶ δραστηρίως εἰς ἀποφάσεις καὶ εἰς πρόσφορα μέτρα.

Ἡ Γαλλία, ὅπου ἐγένετο μία μεγάλη καταστροφή ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας, μετὰ ἐξέκλειαν ὀλόκληρον ἀποσχολοῦνται ἀκόμη εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν μεγάλων τούτων ζημιῶν, χωρὶς αἱ ζημίαι ἐκεῖναι νὰ φθάνουν ἀναλογικῶς τὰς ἰδικὰς μας.

Ἐπίσης καὶ εἰς ἄλλα κράτη, ὅπως τὸ Βέλγιον, ἐργάζονται ἀκόμη εἰς τὰ ἔργα αὐτὰ.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Ἡ ἔλλειψις τοῦ καταλλήλου προσωπικοῦ, ἡ ἀτέλεια τῶν μεταφορῶν, ἡ ἀνεπάρκεια ὀργανισμῶν διὰ τὰς κατασκευὰς εἶναι ἐν ἐμπόδιον τοιοῦτον ὥστε καὶ τὸ χρήμα ἐὰν ὑπάρξῃ ἄφθονον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωρήσῃ τελείως τὸ ἔργον. Καὶ ἐνθυμοῦμαι ἐν παράδειγμα ἐπὶ τῆς βραχείας ὑπουργείας μου, ὅτι ὑπῆρχεν στὸν Πειραιᾶ φορτίον ὀλόκληρον σίτου, τὸ ὁποῖον ἦτο διαθέσιμον ὑπὸ τοῦ κράτους, ὑπῆρχε δὲ ἀπόλυτος ἀνάγκη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μακεδονίας σίτου καὶ δὲν ἦτο δυνατόν δυστυχῶς, διὰ τὴν ἔλλειψιν μέσων μεταφορᾶς, νὰ κατανεμηθῆ ταχέως τὸ φορτίον ἐκεῖνο εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Καὶ ἠναγκάσθημεν τότε εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ νὰ ἀποστελωμεν τὸ χρήμα διὰ νὰ προμηθευθῶσιν ἐπὶ τόπου ἐκ τῶν ἐνότων σίτον.

Εἰς πληρεξούσιος: Δὲν ἐστάλησαν χρήματα.

Α. Μυλωνᾶς. Καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ἐστάλησαν. Ἐδόθη διαταγὴ νὰ σταλοῦν. Εἶναι μία λεπτομέρεια αὐτῆ. Κύριοι, ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν μέσων, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ γίνῃ ἡ

δέουσα ὑπηρεσιακῆ ὀργάνωσις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος, διότι ἂν ὑπάρχουν εἰς τινὰς ἀνωτέρας θέσεις ἄνθρωποι ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς των, εἶνε κολοσσιαία ἢ ἔλλειψις τῶν ἄλλων ἐκείνων ὀργάνων, τὰ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητα ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν ἐνὸς τόσο ἐκτεταμένου προγράμματος.

Πρέπει νὰ γίνῃ αὐστηρὰ ἐπιλογή τοῦ προσωπικοῦ, ἀνάθεσις καθηκόντων ἀναλόγως τῶν εἰδικότητων εἰς ἕνα ἕκαστον, νὰ μὴ ἀπασχολοῦνται οἱ γεωπόνοι εἰς ἔργα μὴ γεωπονικά, εἰς λογιστικὰς ἢ ἄλλας ἐργασίας, νὰ μὴ διορίζονται κατῶ ἔροι ὑπάλληλοι, ἐπιτίθεται καὶ ἐπόπται ἐποικισμοῦ, πρόσωπα ἐντελῶς ἀκατάλληλα διὰ τὰς ἐργασίας αὐτάς.

Τὶ συζητοῦμεν, κύριοι, περὶ ὠραίων συστημάτων τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ καλῦτερον τῶν συστημάτων θὰ ναυαγήσῃ ὅταν παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀναρμοδίας;

Μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐχέρειαν—δὲν κατηγορῶ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν—γενικῶς λέγω ὅτι δυστυχῶς μετὴν μεγαλυτέραν εὐκολίαν προσλαμβάνονται οἱ μικροὶ αὐτοὶ ὑπάλληλοι ὡτὰν νὰ ἐπρόκειτο περὶ παρονοχίδος, μὲ μίαν ἀπλὴν αὐστειὴν κανονὸς ἰσχύοντες, χωρὶς νὰ εἶναι γνωστὸν οὐδὲ τὸ ἠθικόν, οὐτε ἡ εἰδικότης τοῦ ὑπαλλήλου αὐτοῦ.

Μία ὀρθή, ἔστι, διαταγή πρὸς ἕνα ἀπομεμακρυσμένον συνοικισμὸν θ' ἀποθῆ ἀκαρπὸς εἰς χεῖρας τοῦ λυμαινομένου τὸν συνοικισμὸν ὑπαλληλίσκου. Πρέπει νὰ γίνῃ αὐστηρὰ ἐκκαθάρσις καὶ τότε θὰ εἶναι δυνατόν οἰονδήποτε μέτρον νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ νὰ φέρῃ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ.

Εἰς Πληρεξούσιος: Καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνώτερον προσωπικόν;

Α. Μυλωνᾶς: Βεβαίως καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνώτερον προσωπικόν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἐνίσχυσις καὶ μὲ ἄλλα εἰδικότητας. Ἀλλὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει καὶ εὐρὺς ὁ κύκλος τῆς ἐπιλογῆς διὰ τὰς ἀνωτέρας αὐτάς θέσεις. Εἶναι δυνατόν νὰ ἐνισχυθῇ, ἀλλ' ὅχι εἰς εὐρείαν κλίμακα, ὀφείλω δὲ νὰ ὁμολογήσω, διότι ὁμιλῶ ἐν πάσῃ ἐλικρινείᾳ, ὅτι ἐπὶ τῆς βραχείας ὑπουργείας μου καὶ ἐκ τῆς συνεργασίας μου πρὸς τὰ πρόσωπα τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀποκαταστάσεως διέγνωσα ζήτησον καὶ ἐργατικότητα. Βεβαίως ἔλλειπεν ἴσως εἰς τινὰς ἐκ τῶν διοικούντων ἢ εἰδικότης ἐκείνη, ἢ ἀπαιτούμενη διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν μεγάλων ζητημάτων. Νὰ γίνῃ ἐνίσχυσις, κύριοι, τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν ποῖπει νὰ παραβλέπωμεν καὶ τὰς δυσκολίας περὶ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν προσώπων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Φ. Μανουηλίδης. Διατί; Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη κάμνε τὸ καθήκον τῆς;

Ἄλ. Μυλωνᾶς: Ἐγὼ ἐπὶ τῆς ὑπουργείας μου, ἐπαναλαμβάνω, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν διεπίστωσα ἔλλειψιν ζήλου καὶ εὐσυνειδήτου ἐργασίας. Δὲν θέλω νὰ εἰπῶ μὲ τοῦτο ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέλειοι καὶ ἀνεξαρτάστοι.

Κ. Κουρτίδης: Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως πρὸς τοὺς ἄλλους ἐδημιούργησε καὶ ἕνα ἄλλο, ὅτι ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσόν τῆς δικαιοδοσίαν πρόσωπα, τὰ ὅποια διεύθυναν τὸν ἐποικισμὸν, πρᾶγμα τὸ ὅποιον συνετέλεσε καὶ αὐτὸ εἰς τὸ νὰ μείνῃ ὅλως διόλου στραβὸν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Ἐπέφερε καὶ αὐτὸ τὸ κακόν, διότι εἶναι τώρα οὕτω πῶς ἀνεξάρτητος.

Ἄλ. Μυλωνᾶς. Διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν αὐτοτέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς ὠμίλησα ἐν ἀρχῇ, κύριοι, καὶ ἐπομένως δὲν ἐπανέρχομαι.

Εἰς πληρεξούσιος: Ὅταν τὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια διευθύνουν τὴν ἐπιτροπὴν εἶναι ἱκανά, τότε θὰ διορθωθοῦν ὅλα.

Ἄλ. Μυλωνᾶς. Λέγω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἐνίσχυσιν. Δὲν τὸ ἀμφισβητῶ τοῦτο. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐγὼ λέγω εἶναι ὅτι ἂν δὲν γίνῃ ἡ ἐπιλογή καὶ ἡ ἐκκαθάρσις τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ, ἢ ἀναγαθοῦν ὅλαι αἱ ἀγαθαὶ προθέσεις αἱ προερχόμεναι ἐκ τοῦ κέντρου.

ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ ΑΙ ΚΑΛΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ.

ΑΓΡΥΠΝΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, κύριοι συνάδελφοι, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐνδιαφέρῃ οἰανδήποτε Κυβέρνησιν. Εἶναι ἀδύνατον οἰανδήποτε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ μὴ ἔχῃ τὰς ἀγαθοτέρας τῶν προθέσεων, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καὶ ταχύτης ἀποφάσεως καὶ παρακολούθησις τῶν ὑπηρεσιῶν. Διότι δὲν ἀρκεῖ ἡ σύνταξις νομοσχεδίων, οὐδὲ ἡ ψήφισις αὐτῶν, διὰ νὰ ἐπιλύωνται τὰ μεγάλα ταῦτα προβλήματα. Χρειαζέται πρωτίστως ἡ κοπιώσης ἐφαρμογὴ.

Ἡ ἀποτελεσματικὴ μέριμνα ὑπὲρ τῶν προσφύγων εἶναι ζήτημα πλέον ἐθνικῆς τιμῆς διὰ τὴν χώραν, διότι καὶ ἂν ἀκόμη ἐπρόκειτο περὶ ἄλλοσθινῶν, ἢ ἦτο ζήτημα στοιχειώδους ἀνθρωπιστικῆς ἀντιλήψεως—καὶ παράδειγμα τραγὸν περὶ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης μᾶς ἔδωκεν ἡ Ἀμερικὴ. Καὶ ὅταν ἄλλοι λαοὶ ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐργάζονται πρὸς ἀνακούφισίν μας μὲ τὸ εὐγενὲς αἶσθημα τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑστερήσωμεν ἐν τῇ με-

ρίμνη ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μας ἡμεῖς, οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι, καὶ μάλιστα δταν ἐκ τῆς παρχγωγικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν θυμμάτων τῆς φοβερᾶς συμφορᾶς προδοκῶμεν καὶ μεγάλην ὠφέλειαν τῆς τε ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν τῆς χώρας. (Χειροκροτήματα).

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΩΝ

(Η ΚΑΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΡΟΥΡ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ)
ΥΠΟ ΑΝΔΡ. Ι. ΣΑΟΥΝΑΤΣΟΥ

Ἡ Διάσκεψις τοῦ Λονδίνου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεφασίσθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου τῶν ἐμπειρογνομόνων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἐπανορθώσεων, ἀποτελεῖ τὸ τέρμα μιᾶς ὀλοκλήρου περιόδου ἐξελίξεως τοῦ πολυσυνθέτου τούτου προβλήματος. Ἡ ἐναρξίς τῆς περιόδου αὐτῆς σημεῖται μὲ τὴν κατάληψιν τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ (Ἰανουάριος 1923).

Ἡ κατάληψις τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ ἀπέδλεψεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς δύο ἀντικειμενικοὺς (οἰκονομικοὺς καὶ πολιτικοὺς) σκοποὺς 1) εἰς τὸν ἐξανγκασμὸν τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένων πληρωμῶν, τὰς ὁποίας προέβλεπεν ἡ συμφωνία τοῦ Λονδίνου τοῦ Μαΐου 1921 καὶ 2) εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ, πλουτίας εἰς ἀνθρακὰ, διὰ μέσου σειρᾶς βιομηχανικῶν συνδυασμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ σπουδαιότερος ἦτο ἡ ἀμεσος ἐπίτευξις τῆς παραδόσεως σημαντικῶν ποσῶν ἀνθρακος καὶ ἡ πρὸς ὄφελος τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας ἐνοποίησις τῆς σιδηροπαραγωγῆς τῆς Λωρραίνης καὶ τῆς ἀνθρακοπαραγωγῆς τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ.

Κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1922, μετὰ μικρὰν δικοπήν, εἶχεν ἐπανεέλθει ἐν ἰσχύϊ τὸ σύστημα τῆς συμφωνίας τοῦ Λονδίνου τοῦ Μαΐου 1921 διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐπανορθώσεων. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1923 ἡ Γαλλία ἐδικαιοῦτο νὰ ἀπαιτήσῃ ὀρισμένης πληρωμᾶς ἐκ μέρους τῆς Γερμανίας. Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἡ Κυβέρνησις Poincaré προέβη εἰς κατάληψιν τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ.

Ἀπὸ τῆς καταλήψεως καὶ ἐπ' ἀρκετὸν μετὰ ταῦτα χρονικὸν διάστημα ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις κατώρθωσε νὰ ἀνατρέψῃ τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τῆς Γαλλικῆς ἐνεργείας. Δι' ἐπανελημμένων διακηρύξεων ἐδήλωσε ὅτι διακόπτει τὰς κανονικὰς πληρωμὰς ἐφόσον παρατείνεται ἡ στρατιωτικὴ κατοχὴ τοῦ Ρούρ. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὠργάνωσε καὶ τὴν τακτικὴν τῆς «παθητικῆς ἀντιστάσεως» εἰς τὴν κατεχομένην περιφέρειαν. Παρέσχεν ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς βιομηχάνους καὶ τοὺς ἐργάτας. Ἡ παραγωγὴ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ρούρ ἐσταμάτησε ἢ παράδοσις ἀνθρακος εἰς τὴν Γαλλίαν σχεδὸν ἔπαυσε. Λόγω τῆς ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γαλλία ἠναγκάσθησαν νὰ προβῶν εἰς μεγάλας προμηθειὰς ἀγγλικῶ ἀνθρακος. Εἰς τὰς προμη-

θείας αὐτὰς ὀφείλεται κυρίως ἢ κατὰ τὸ ἔτος 1923 παρατηρηθεῖσα σοβαρὰ ὑποτίμησις τοῦ γαλλικοῦ φράγκου.

Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ἐτέθη τέρμα διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς M. I. C. U. M. (Mission Interalliée de Contrôle des usines et des Mines) μετὰ τῶν γερμανῶν βιομηχάνων. Αἱ συμφωνίαι αὗται συνήθησαν τὴν 23ῃν Νοεμβρίου 1923 καὶ ἐρρυθμίσαν τὸ ζήτημα τοῦ ἀνθρακός. Ἄλλ' ἵνα κατανοηθῇ ἡ ἐξαιρετικὴ σημασία τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν εἰς ἀνάγκη προηγουμένη· νὰ ὑπομνησθῇ πῶς εἶχε ρυθμίσει τὸ ζήτημα τοῦ ἀνθρακός ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιών.

Ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιών εἰς τὸ ὄγδον αὐτῆς μέρος (παρτήριον V, παράγραφος 2) ὄριζεν ὅτι ἡ Γερμανία ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ ἐξῆς ποσὰ ἀνθρακός.

1) Ἐπὶ ἑκατομμύρια τόννους κατ' ἔτος.

Καὶ 2) κατ' ἔτος ποσότητα ἴσην πρὸς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς προπολεμικῆς ἐτησίως παραγωγῆς τῶν καταστραφέντων ἀνθρακωρυχείων τοῦ Βορρᾶ καὶ τοῦ Pas-de-Calais καὶ τῆς σημερινῆς ἐτησίως παραγωγῆς τῆς κοιλάδος τῆς καλυπτομένης ἀπὸ τὰ ἀνθρακωρυχεῖα ταῦτα. Ἡ ποσότης αὕτη ἢ παρέχεται ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, δὲν ἢ δύναται ἀν' ὑπερβῆ κατὰ τὰ πρῶτα πέντε ἔτη τὰ εἴκοσι ἑκατομμύρια τόννων ἐτησίως καὶ κατὰ τὰ ἐπόμενα πέντε ἔτη τὰ ὀκτὼ ἑκατομμύρια τόννων ἐτησίως.

Αἱ διατάξεις αὗται τῆς συνθήκης ἐτροποποιήθησαν διὰ τῶν συμφωνιῶν τοῦ Σπᾶ τοῦ 1920. Αἱ ἀναφερόμεναι δὲ εἰς αὐτὰς παροχαὶ μόνον ἐν μέρει ἐπραγματοποιήθησαν.

Αἱ συμφωνίαι τῆς M. I. C. U. M. ἐκανόνισαν τὰς διαφόρους παροχὰς τοῦ ἀνθρακός. Τὰ ἀνθρακωρυχεῖα καταβάλλουν εἰς τοὺς Συμμάχους, συμφώνως πρὸς ταύτας τὸ ἐν τέταρτον τῆς παραγωγῆς τῶν, πᾶσι ἐπανορθώσεων. Αἱ καταβολαὶ γίνονται διὰ λησμών τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως ἢ ὁποῖα ἀνεγνώρισε τὸ χρέος τῆς ἀπέναντι τῶν ἀνθρακωρυχείων. Ἐξ ἄλλου ἕκαστος τόννος παραγομένου ἀνθρακός ἐπιβαρύνεται μὲ φόρον μάρκων χρυσῶν 1.5000 ὑπὲρ τῆς M. I. C. U. M. (Kohlensteuer).

Αἱ συμφωνίαι τῆς M. I. C. U. M. ἀνευῴθησαν διαδοχικῶς τὴν 15ῃν Ἀπριλίου καὶ τὴν 15ῃν Ἰουνίου 1924 μὲ τινὰς τροποποιήσεις, καὶ ἐξακολουθοῦν, μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου τῶν ἐμπειρογνομόνων, νὰ ρυθμίζουσι τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ.

ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῶν συμφωνιῶν τῆς M. I. C. U. M. ἡ παραγωγή τοῦ ἀνθρακός ἐφθασε σχεδὸν τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1922, ἡ δὲ παραγωγή τῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων ἐν πολλοῖς ὑπερέβη τὸ ἐπίπεδον τοῦτο.

Μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τῶν ἐμπειρογνομόνων καὶ τὴν ἐκκένωσιν τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ αἱ συμφωνίαι τῆς M. I. C. U. M.

ἢ ἀντικατασταθῶν δι' ἄλλων κανονισμῶν, διότι τὸ σχέδιον τῶν ἐμπειρογνομόνων ἔξε ἄξει τὸ ζήτημα τῶν ἐπανορθώσεων ὑφ' ὅσας τὰς ἐπόψεις του καὶ θέτει ὡς ὄρον τῆς πραγματοποιήσεως χρηματικῶν καταβολῶν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς ἐνότητος τῆς Γερμανίας.

Τὸ γεγονός τῆς καταλήψεως τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ εἶχεν ἀποχωρίσει τὰς οἰκονομοπολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀπόψεις τοῦ ζητήματος τῶν ἐπανορθώσεων ἀπὸ τῶν καθαρῶν οἰκονομικῶν τοιούτων. Ἡ κατοχὴ τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ ἐξελίσσεται πλέον ὡς γεγονός ἀνεξάρτητον τοῦ ζητήματος τῆς ἐπιτεύξεως χρηματικῶν καταβολῶν, μετὰ τὴν ἀρνήσιν τῆς Γερμανίας ὅπως ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς τῆς ἐκκένωσης τῆς κατεχομένης περιφερείας. Ἡ λύσις, ἐν τούτοις, τὴν ὁποῖαν ἀντιπροσώπει τὸ σχέδιον τῶν ἐμπειρογνομόνων συνέδεσε πάλιν τὰς διαφόρους ἀπόψεις τοῦ ζητήματος τῶν ἐπανορθώσεων καὶ κατέστησε τοῦτο ἐπιδικτικὸν μιᾶς νέας ἐνιαίας διαρρυθμίσεως. Μετὰ τὴν πιθανότητα μιᾶς τοιαύτης διαρρυθμίσεως ἡ κατοχὴ τῆς κοιλάδος τοῦ Ρούρ ἀπέδῃ στοιχείον δευτερευόνει τὸ ὅλον σύστημα τῶν ἐπανορθώσεων.

Τὸ σχέδιον τῶν ἐμπειρογνομόνων δέον νὰ κριθῇ ἰδίως ἐν σχέσει μὲ τὰς διατάξεις τῆς προηγηθείσης συμφωνίας τοῦ Λονδίνου τοῦ Μαΐου 1921. Αἱ διατάξεις αὗται εἶχον ὡς βᾶσιν τὰς γενικὰς γραμμὰς τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιών παρέμενον δὲ πάντοτε εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς συνθήκης ταύτης. Διὰ τῆς συμφωνίας τοῦ Μαΐου 1921 διεγράφετο νέος τρόπος ἐφαρμογῆς τῶν ἀρθρῶν 231, 232 καὶ 233 τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιών, τὰ ὁποῖα ἀνεβῆδαν τὸ χρέος τῆς Γερμανίας εἰς 132 δισεκατομμύρια χρυσῶν μάρκων.

Ἡ συμφωνία τοῦ 1921 περιελάμβανε ὁλόκληρον σύστημα ἐξόσεως ὁμολογιῶν καλυπτουσῶν τὸ Γερμανικὸν χρέος καὶ παραδοτέων εἰς τοὺς Συμμάχους εἰς τρεῖς σειρὰς Α, Β, C. Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἢ ἐξυπηρετοῦντο ὑπὸ τῆς Γερμανίας 1) διὰ τῆς ἐτησίως καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῶν 2 δισεκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων καὶ 2) διὰ τῆς ἐτησίως καταβολῆς ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰ 26 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν γερμανικῶν ἐξαγωγῶν.

Παραλλήλως πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐπανορθώσεων ἡ συμφωνία τοῦ Λονδίνου τοῦ Μαΐου 1921 ἐδημιούργησε καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐγγυήσεων, ἐπιφορτισμένην ἰδίως μὲ τὸν ἔλεγχον τῶν ὑπεγγύων προσόδων τῆς Γερμανίας.

Ἀλλὰ τὸ σχέδιον τῶν ἐμπειρογνομόνων ἐκαινοτόμησε ἰδίως κατὰ τοῦτο: Ἐμερίμνησε κατ' ἀρχὴν περὶ τῆς ἀνορθώσεως τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὁποίας καθορίζει τὴν λήψιν διαφόρων μέτρων ἐπιπροσθέτως δ' ἐκανόνισε τὰς καταβολὰς καὶ τὰς παροχὰς κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ παραβλάπτεται εἰς τὸ μέλλον ἡ προβλεπομένη ἀνόρθωσις καὶ κανονικὴ ἐξέλιξις τῆς γερμανικῆς ἐθνικῆς καὶ δημοσίας οἰκονομίας. Εἶνε δὲ γνωστὴ ἡ σημασία τῆς γερμα-

νικῆς οἰκονομίας διὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν διεθνή οἰκονομίαν.

Τὸ σχέδιον τῶν ἐμπειρογνομόνων καθορίζει κατὰ βᾶσιν τὰς ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶνε δυνατόν νὰ στηριχθῇ ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἐτησίων πληρωμῶν τῆς Γερμανίας χάριν τῶν ἐπανορθώσεων. Ὡς πρώτην δὲ ἀρχὴν λαμβάνει «τὰς ἐκ τῆς συνθήκης ἀπορροεῦσας ὑποχρεώσεις καὶ τοὺς θροὺς ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἡ πραγματοποίησις αὐτῶν δὲν ἀποτελεῖ ἐμπόδιον διὰ τὴν διατήρησιν ἐνὸς ἰσορροπημένου Γερμανικοῦ προϋπολογισμοῦ». Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐμπειρογνομόνων ἀποφεύγει νὰ καθορίσῃ τὸ ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ τῆς Γερμανίας πληρωτέων ἐτησίων δόσεων «διότι παρόμοιος προσδιορισμὸς θὰ ἰσοδυναμῆι μὲ νέον καθορισμὸν τοῦ κεφαλαίου τοῦ γερμανικοῦ χρέους» ἐξαίρει ὅμως τὴν ἀνάγκην ὅπως ὁ καθορισμὸς τῶν ἐτησίων δόσεων γίνῃ, ἀφοῦ προηγουμένως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ κατάστασις τοῦ Γερμανικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἰσορροπήσεως αὐτοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον δύναται ἐκάστοτε νὰ καταβάλλῃ ἡ Γερμανία πρέπει νὰ ἰσοδυναμῆι μὲ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ maximum τῶν ἐτησίων αὐτῆς προσόδων καὶ τοῦ minimum τῶν δαπανῶν τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους διὰ τὰς λοιπὰς αὐτοῦ ἀνάγκας.

Εἰς τὸ σχέδιον τῶν ἐμπειρογνομόνων καθιεροῦται κατὰ δευτέρον λόγον ἡ ἀρχὴ τῆς «ἐξισώσεως τῶν φορολογικῶν βαρῶν» τῶν ὑφισταμένων εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ τὰς ἄλλας συμμαχικὰς χώρας. Ἡ Ἐπιτροπὴ τονίζει (μέρος II τῆς ἐκθέσεως) τὰς δυσχερείας τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποδεικνύει ἐπίς τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὅποιον εἶνε δυνατόν μετὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας νὰ αὐξηθῶν βαθμιαίως αἱ ἐτήσιαι δόσεις ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς «ἐνδείξεως εὐημερίας» (indice de prospérité). Θεωρεῖ ἐν τούτοις ἀτελῆ τὴν ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν στατιστικῶν ἐξογαγῆς βασιζομένην «ἐνδειξιν εὐημερίας» καὶ προτείνει μίαν νέαν σύνθετον τοιαύτην πηγάζουσαν ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν διαφόρων οἰκονομικῶν παραγόντων (σιδηρόδρομοι, πληθυσμὸς, ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, κατανάλωσις καπνοῦ, προϋπολογισμὸς, κατανάλωσις ἀνθρακός).

Τέλος ἡ Ἐπιτροπὴ, τονίζει μίαν ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως σπουδαιότητα τὴν διάκρισιν «μεταξὺ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἰκανότητος τῶν φορολογουμένων ἐν Γερμανίᾳ καὶ τῆς ἰκανότητος τῆς Γερμανίας νὰ πληρώσῃ τοὺς Συμμάχους. «Τὰ ποσὰ τὰ μεταβιβαζόμενα εἰς τοὺς Συμμάχους, τίτλω ἐπανορθώσεων», γράφει ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῆς, δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀνώτερα τῶν ποσῶν, τῶν ὁποίων τὴν μεταφορὰν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπιτρέπει ἡ γενικὴ κατάστασις τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, ἄνευ σοβαρᾶς διαταραχῆς τῆς σταθερότητος τοῦ νομισματοῦ καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Εἶνε φανερόν, ὅτι τὸ δυνάμενον διὰ τοῦ φόρου νὰ παραχθῇ

περίσσευμα τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν περιορίζεται ἀπὸ τὴν δυνατότητα τῆς μεταφορᾶς του εἰς τὸ ἐξωτερικόν». Συνεπῶς ἡ γενικὴ πρὸς πληρωμὴν ἰκανότης τῆς Γερμανίας δὲν ρυθμίζεται μόνον ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν ἢ τὴν αὐξησιν τῶν προσόδων καὶ τοῦ περισσεύματος τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν. Διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας «δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶνε ἰσορροπημένος ὁ γερμανικὸς προϋπολογισμὸς· πρέπει ἀκόμη καὶ αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρόσδοι τῆς χώρας νὰ εἶνε ἴσαι πρὸς τὰς πληρωμὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συμπεριλαμβανομένων καὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι γίνονται, χάριν τῶν ἐπανορθώσεων... Ἐὰν αἱ ἐπανορθώσεις πρέπει νὰ πληρωθῶν διὰ μέσου τοῦ υπερβάλλοντος τῶν φόρων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους, δὲν εἶναι δυνατόν, ἐν τούτοις, νὰ πληρωθῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παρὰ μόνον διὰ μέσου ἐνὸς οἰκονομικοῦ υπερβάλλοντος παραγομένου ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς χώρας». Ἀγομένη ἀπὸ τῶν σκέψεων αὐτῶν ἡ Ἐπιτροπὴ καθορίζει ἀκλόουτως σύστημα μεταφορᾶς καὶ χρησιμοποίησεως τῶν πληρωμῶν, τὰς ὁποίας ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ πραγματοποιῆ. Μὲ τὸν ἔλεγχον τῆς χρησιμοποίησεως ταύτης ἐπιφορτίζεται εἰδικὸς ὀργανισμὸς, εἰς τὸν ὅποιον ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος τῶν καταβολῶν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀποφεύγεται κατὰ τὸ δυνατόν, ἡ διατάραξις τῆς συναλλαγματικῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς νομισματικῆς σταθερότητος. Τὰ ποσὰ, τῶν ὁποίων ἡ μεταφορὰ διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους δὲν καθίσταται δυνατὴ, κατατίθενται, εἰς τὴν νέαν Τράπεζαν (τὴν ὅποιαν προβλέπει τὸ σχέδιον). Τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν δύναται, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, νὰ υπερβοῦν τὰ πέντε δισεκατομμύρια χρυσῶν μάρκων· μόλις δὲ φθάσῶν τὸν ἀριθμὸν αὐτόν, αἱ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ συνεισφοραὶ διὰ τὰς ἐπανορθώσεις περιορίζονται, προσωρινῶς. Ἐν γένει δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῶν ἐπανορθώσεων βασικῶς προϋποθέτει τὴν ἀσκήσιν μιᾶς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς, στηριζομένης εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς σταθεροποίησεως τοῦ γερμανικοῦ συναλλάγματος.

Κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐρεῦνης τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐμπειρογνομόνων ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία εἰς τὴν Γερμανίαν «ἐν καὶ κολοσσιαία κατ' ὀνομαστικὴν ἀξίαν» δὲν ἐπερέβαινε τὰ 3 δισεκατομμύρια χρυσῶν μάρκων (κατ' ἀξίαν πραγματικὴν). Ἡ κυκλοφορία αὕτη ἀσφαλῶς δὲν ἦτο υπερβολικὴ, ἐν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ προπολεμικὴ κυκλοφορία τῆς Γερμανίας ἀνερχομένη εἰς 6 δισεκατομμύρια χρυσῶν μάρκων. Ἡ ἐκ τῆς οὐσιαστικῆς ἀνεπαρκειᾶς τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας προκύψασα χρηματικὴ στενότης εἶχε συντελέσει εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1922 δημιουργίαν, ὑπὸ τῶν διαφόρων πολιτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν,

βοηθητικῶν κυκλοφοριακῶν μέσων. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἢ νομισματικὴ κυκλοφορία τῆς Γερμανίας ἀπέβη ἀπολύτως ἑτερογενῆς καὶ σύνθετος.

Ἡ κυκλοφορία αὕτη τὸν Ἰανουάριον 1924 ἀπετελεῖτο ἀπὸ 1) τραπεζογραμμᾶτια τῆς Reichsbank (Reichsmarks) 2) τραπεζογραμμᾶτια τῶν διὰ τοῦ νόμου τῆς 14ης Μαρτίου 1875 ἐξουσιοδοτημένων τεσσάρων ἰδιωτικῶν ἐκδοτικῶν τραπεζῶν 3) Reichskassenscheine (ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς Reichsbank ἀπὸ τοῦ 1875) καὶ Darlehenskassenscheine (ἐκδοθέντα ὑπὸ τῶν δανειστικῶν ταμείων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου) 4) Notgeld ἡγγυημένα καὶ μὴ (νομίσματα ἐκδιδόμενα ὑπὸ δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὀργανισμῶν κατόπιν ἐξουσιοδότησεως) 5) τραπεζογραμμᾶτια τῆς Rentenbank (Rentenmarks) 6) ὁμολογίας τοῦ Δημοσίου Ταμείου καὶ διαφόρων δανείων εἰς χρυσόν.

Τὰ τραπεζογραμμᾶτια τῆς Reichsbank τὰ ἐκδοθέντα μέχρι τῆς 31ης Ἰανουαρίου 1924 ἀντεπροσώπευον κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ποσὸν 483 ἑκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων.

Ἡ Rentenbank ἰδρύθη διὰ τοῦ κανονισμοῦ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1923 μὲ κεφάλαιον 3200 ἑκ. χρ. μάρκων παρασχεθησόμενον ὑπὸ τῆς γεωργίας τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ ἐξουσιοδοτήθη νὰ ἐκδώσῃ τραπεζογραμμᾶτια μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ κεφαλαίου τῆς. Ἀπὸ τῆς 15ης Νοεμβρίου 1923 μέχρι τῆς 31ης Ἰανουαρίου 1924 ἐξέδωκε τραπεζογραμμᾶτια (rentenmarks) ἀξίας 1374 ἑκατομμυρίων, ἡγγυημένα δι' ὑποθήκης 4 ο) ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς, βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας.

Ἡ ἐκδοσις Notgeld εἶχε ρυθμισθῆ διὰ τοῦ νόμου τῆς 17ης Ἰουλίου 1922 καὶ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῆς Reichsbank καὶ τῶν ἄλλων τραπεζῶν κανονικῶς ἐκδιδομένων κυκλοφοριακῶν μέσων. Διὰ τὴν ἐκδοσιν ταύτην γινομένην ὑπὸ δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὀργανισμῶν ἀπητεῖτο προηγουμένη ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ κατάθεσις ἐγγυήσεως εἰς τὸ Reichskreditanstalt, (προκειμένου περὶ ἡγγυημένου Notgeld). Διὰ τοῦ κανονισμοῦ τῆς 2ας Ὀκτωβρίου ἐπετράπη ἢ ἐκδοσις Notgeld ἡγγυημένου δι' ὁμολογιῶν τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰς δολλάρια. Ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς Γερμανικοὺς Σιδηροδρόμους ἐπετράπη ἢ ἐκδοσις Notgeld ἡγγυημένου δι' ὁμολογιῶν τοῦ Δημοσίου εἰς δολλάρια καὶ διὰ καταθέσεων rentenmarks.

Ὡς κυκλοφοριακὰ μέσα ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ αἱ εἰς δολλάρια ὁμολογίαι τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἢ ἐκδοσις τῶν ὁποίων ἐπετράπη διὰ τοῦ νόμου τῆς 2ας Μαρτίου 1923 μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 50 ἑκατομμυρίων δολλαρίων (210 ἑκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων). Αἱ ὁμολογίαι

αὗται τῶν 5 καὶ τῶν 100 δολλαρίων εἶνε ἄτοκοι καὶ ἐξοφλητέαι κατὰ 120 ο)ο τὴν 15ην Ἀπριλίου 1926. Ὡς μέσα πληρωμῶν ἐχρησίμωσαν καὶ οἱ τίτλοι τοῦ εἰς χρυσόν δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων (νόμος τῆς 14ης Αὐγούστου 1923).

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐμπειρογνομόνων κρίνουσα τὴν ὄλην νομισματικὴν κατάστασιν δὲν θεωρεῖ ἐπαρκῆς τὸ διαθέσιμον κάλυμμα τοῦ νομισματος καὶ δὲν δύναται νὰ εὕρῃ εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν μιᾶς διαρκοῦς νομισματικῆς σταθερότητος. Οὐσιαστικῶς τὸ rentenmark δὲν ἀποτελεῖ τὸ νόμιμον νόμισμα· δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, ἔνεκα τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς του· ἢ προσωρινῆ καὶ παροδικῆ σταθεροποίησις τῆς νομισματικῆς καταστάσεως δὲν πρόκειται νὰ διατηρηθῆ ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας· ἢ ἔλλειψις διαθέσιμων χρηματικῶν κεφαλαίων καὶ πιστώσεων πιέζει τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Συνεπῶς ἐπιβάλλεται ἡ συνολικὴ ἀνακαίνισις τοῦ νομισματικοῦ συστήματος καὶ ἡ δημιουργία νέας ἐκδοτικῆς τραπεζῆς, ἢ ὁποῖα θὰ ἀπερρόφα τὰ ὑφιστάμενα νομίσματα, θὰ ἐξετέλει τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Reichsbank καὶ τῆς Rentenbank καὶ θὰ παρῆχε ἔναντι ὀρισμένου τραπεζικοῦ καλύμματος τὰ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Γερμανίας ἀπαραίτητα χρηματικὰ μέσα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παρουσιάζει σχέδιον ὀργανώσεως νέας ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ δημιουργίας νέας ἐνιαίας καὶ σταθερᾶς νομισματικῆς μονάδος. Ἡ νέα Τράπεζα θὰ ἔχῃ κεφάλαιον 400 ἑκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων εἰς 4 ἑκατομμύρια μετοχὰς τῶν 100 μάρκων. Ἐν ἑκατομμύριον μετοχῶν ἀντιπροσωπεύει τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Reichsbank· τὰ ὑπόλοιπα 3 ἑκατομμύρια θὰ διατεθοῦν δι' ἐγγραφὰς εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ Τράπεζα θὰ εἶνε ἐντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ Γερμανικὸν Κράτος καὶ θὰ διευθύνεται ἀπὸ Γερμανὸν Πρόεδρον καὶ γερμανικὸν διοικητικὸν συμβούλιον τῆ συμπράξει «γενικοῦ συμβουλίου». Θὰ ἔχῃ τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμμᾶτιῶν διὰ τὴν Γερμανίαν ἐπὶ μίαν πεντηχονταετίαν. Τὰ τραπεζογραμμᾶτια τοῦτα εἶνε πληρωτέα εἰς χρυσόν, ἢ δὲ Τράπεζα ὑποχρεοῦται νὰ τηρῆ πάντοτε εἰς ἀπόθεμα ποσὸν χρυσοῦ ἴσον πρὸς τὸ 1)3 τῆς κυκλοφορίας. Ἡ Τράπεζα θὰ ἐκτελῆ γενικῶς καὶ πάσας τὰς ἄλλας πρὸς τὴν φύσιν τῆς συμβιβαστέας ἐργασίας (παροχὴ δανείων, ἀποδοχῆ καταθέσεων, προεξόφλησις καὶ καθορισμὸς τοῦ τόκου προεξοφλήσεως, ταμιακὴ ὑπηρεσία τῆς Κυβερνήσεως). Μετὰ τὴν ἰδρύσιν τῆς νέας Τραπεζῆς τὰ παντὸς εἶδους κυκλοφοροῦντα νομίσματα θὰ ἀποσυρθοῦν τῆς